

1903.
február 7.

A MI LAPUNK

6-dik sz.
II. évfolyam.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár: Egész évre . . . 4 korona. **MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.** Előfizetési ár: Félévre . . . 2 korona.

Felölös szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség:
Szeged, Csekonics-utca 1.,
ahová a kéziratok küldendők.

Lap-bizottság:
Regdon Sándor építész.
Pály Dániel vasöntőde és gépgyáros.
Brauswetter Ottó óragyáros.
Braun János hangszer készítő.

Kiadóhivatal:
Szeged, Kárász-utca 7-ik szám.
(Braun János hangszerkészítő.)
ahová a pénzek küldendők.

HETI NAPTÁR.

1903. február 8-tól 14-ig. (Az évnek 6. hete.)

Február 8. Vasárnap: Hetv. vasárnap
" 9. Hétfő: Alex. Cziril
" 10. Kedd: Skolasztika
" 11. Szerda: Dezső
" 12. Csütörtök: Eulália
" 13. Péntek: Katalin
" 14. Szombat: Balint.

Temesvári kereskedelmi és iparkamara

6554/1902. sz.

"A Mi Lapunk" tek. szerkesztőségének Szegeden.

Mult évi december hó 24-én kelt átiratuk elintezésekép értesítjük a tek. Szerkesztőséget, hogy az iparossegédek kedvezményes vasúti jegyének ügyét részünkről külön felterjesztés útján ajánlottuk a miniszter ur figyelmébe azzal, hogy e kedvezmény a munkaközvetítésnek küszöbön levő országos szervezése kapcsán volna legcélszerűbben rendszeresíthető.

A kereskedelmi és iparkamara:

Temesvárott 1903. január hó 31-én.

Vest, elnök.

Maga, titkár.

A hmvásárhelyi kiállítás ügye.

Felhívás az iparosokhoz!

Lassankint elérkezett azon idő, hogy az iparkiállításra vonatkozó és törekvő eszméket ma-holnap megvalósítva lássuk.

Most minden erőnket össze kell szednünk és oda kell törekednünk, hogy nagyszámu iparosaink városunk kívánalmainak és céljainak megfelelő iparkiállítást rendezzünk. Ösmerve a helyi iparosokban a szorgalmat, tevékenységet és jóakaratot, még nem vagyunk elkésve attól, hogy helyi iparkészítményeinket megfelelő diszes kiállításon még ez évben be ne mutathassuk.

A midőn helyi iparunk termékeit bemutatni és iparunkat feleleveníteni, versenyképességünket pedig városunk közönségével megősmertetni akarjuk, akkor minden iparos tartsa kötelességének ugy a saját, mint más ipartársának érdekeit szolgálni és iparának hasznosítása céljából az iparkiállítás ügyeinek rendezésében és a helyi kiállításban tetteleg is résztvenni és annak sikeres keresztülviteléhez minden erejével és tehetségével hozzájárulni.

Nekünk, Vásárhely iparosainak, kik felé a szomszéd városok szeme és tekintete fordul, nem lehet elzárkóznunk a kiállítás ez évben való rendezésétől. Meg kell mutatnunk, ily sok iparosban mennyi szaktudás, mennyi törekvés és versenyképesség van!

En kérve-kérek minden iparost, járuljon e kiállítás gazdagításához bármily csekély ipar-czikkével.

Ébreszszük fel egymásban az összetartást; tömörülve, mutassuk meg Vásárhely iparosai, hogy tudunk es képesek vagyunk helyi iparkiállítást rendezni.

Ezen kiállítás sikeres keresztülviteléhez szükséges az iparosok közötti szoros összetartás; egymást megértve, egymást segítve, összesített közös erővel munkálkodni. Apró nézeteltérések által ne támadjon közöttünk ellenkezés, szét-huzás, a mely nagyfontossággal bíró munkánk sikerét veszélyeztethetné.

Ha voltak az iparosok között nézeteltérések, azokat tisztázzuk és nyujtsuk egymásnak jobbainkat. Tömörülve, ne szétszórva, hasznosítsuk azokat az eszméket, a melyek ezen nagy munkánk keresztülviteléhez szükségesek lesznek.

Egyetértve, együttes akarattal bontsuk ki azt a zászlót, a mely alá nekünk iparosoknak sorakoznunk kell. Emeljük diadalra képességünket és csoportosulva mutassuk meg, hogy nem ígérettel, nem csak üres szóval, hanem tettekkel akarjuk és kívánjuk iparunk és városunk érdekeit szolgálni.

Hmvásárhely, 1903. évi február 4-én.

Tóth József, iparrest. elnök.

Az ipartestületek szövetségéről.

Olvastam sokat az ipartestületek országos szövetségéről; a nagyváradai országos iparosgyűlésen szabályai elő is voltak terjesztve. Az olvasottakból a terv szükségességét, vagy szükségtelenségét nem ismertem meg, csak azt észleltem, hogy terhes a fõntartása és szükségtelen; szükségtelen azért, mert ott van az orsz. ipar-egyesület kebelében az ipartestületek központi bizottsága, mely hivatva van az ország iparosainak ügyét-baját elintézni; továbbá jelezve van, hogy ezenkívül ott vannak az iparkamarák, melyek legilletékesebbek az iparügyek támogatására és ügyeinek elintézésére.

A szabályokból nem vehettem ki a czél szükségességét, mert az említett gyűlésen, hol alkalmam volt tudomást venni róla, hebehurgyán felolvastatott ugyan, de az ottani zürzavarban nem lehetett kivenni azt, hogy kell-e, vagy sem? A szabályt magát nem volt alkalmam olvasni, tehát tájékozatlan vagyok e tekintetben minden oldalról.

Elemezzük tehát ezt a kérdést. Mi czélt is tölt be ez idõ szerint az orsz. ipartestületek központi bizottsága? Megállapítja tetszése szerint az országos ipartestületi gyűlések napirendjét és majd az utolsó perczen összehívja, másodsorban pedig: ha valamely vitális ügy kerül a miniszteriumhoz, azt az orsz. ipar-egyesület révén tárgyalja. Eltekintve egyéb aprócseprõ teendőit. ebbõl áll az összes munkálkodása. Szerintem ezen központ ugy az egyes, mint az ország összes iparosainak orgánuma kellene, hogy legyen s ha hozzá fordulnak valamely közérdekû ügyben, a központnak, vagy vezetőjének nem az lenne hivatása, hogy egy levélben köszönettel vegye tudomásul a benyújtott javaslatokat, hanem azokat érdemleges tárgyalás alá volna köteles venni. Megengedem, hogy minden egyes javaslatot nem lehet napirendre tûzni, például, ha a betérjesztõk csak olyan értelemmel bírnak mint én. (megtettem azt, hogy vagy nyolcz javaslatot terjesztettem be) de a magam személyétõl eltekintve, tudok más oldalról is betérjesztéseket, melyek tárgyalás anyagát a központban nem képezték. Ez a fõök arra, hogy némelyek óhajtják a szövetséget, de fõleg óhajtják azért, hogy legyen egy góczpont, hol a kézműiparos nézete vagy véleménye meg legyen hányva-vetve. Azonban nézetem szerint is — nekünk elégséges lenne a központi bizottság, ha a felhozottak szerint tölti be fõadatát. Ha ezen feladata költséggel járna, akkor az ipartestületek valami kevéssel járuljanak fentartásához, de ez a hozzájárulás szerintem oly csekély lenne, hogy azt a legkisebb sem érezné meg. Igenis a központi bizottság a szükséges ürt ügyünkben betöltheti a nélkül, hogy külön költséges szövetség fentartására szükségünk volna. Én ugyanis az összes felszólalásokból azt vettem ki, hogy többen azért óhajtják a szövetséget, hogy

független csoportot képezzünk, legyünk mi az orsz. ipar-egyesület függése alatt, de azon függõ osztály, mely a kézműipart van hivatva szolgálni, töltse is be azt az ürt, mit feltétlen kívánunk kell.

„A Mi Lapunk“-ban közzé volt téve az is, hogy „nem kell a szövetség, mert az országos ipartestületek központján kívül ott vannak a kereskedelmi és iparkamarák is, melyek szintén hivatva vannak az iparügy dolgait elintézni.“ A mennyire én ismerem ezen intézményt, teljes lehetetlen kívánni ezektõl azt, hogy általános ügyekbe belebocsátkozzanak, mert nagyobbrészt székhelyeiken nincs olyan iparos elem, melylyel egy-egy fontosabb általános iparügyet megvitathassanak, tisztelet a kivételeknek; másodsor pedig annyira el vannak foglalva az egyes (magános) ügyekkel, hogy se terõk, se alkalmuk nincs arra, hogy általános ügyekben is akciót fejtsenek ki.

Tordán, 1903. évi január 27-én.

B. F.

*

Buzgó munkatársunknak fõleg utolsó mondatát nem hagyhatjuk szó nélkül, mert oly téves állítást tartalmaz, mely -- bocsánat megszokott õszinteségünkért — arról tanuskodik, hogy nincsen tisztában az eszmével. — A kereskedelmi és iparkamarák hazánk különbözõ vidékének góczpontjaiban vannak felállítva és pedig oly helységekben, ahol a kereskedelem és ipar fejlett, így tehát ezek képviselõi feltétlenül megbízható elemekbõl csoportosulhatnak. Ha nem rendelkezik is mindegyike a kamarai tagoknak alapos iskolázott műveltséggel, az illetõ kerületnek kétségen kívül csakis színe-java lesz kamarai taggá megválasztva, a ki a hozzája intézendõ kérdéseknek, felfogása és legjobb belátása szerint megfelel. De — a mit nem szeretünk elhinni — ha mégis akadna a sok száz kamarai tag közül egynehány, a ki nem áll feladatának magaslatán, úgy nem okozhatjuk ezért a kamarák intézményét, hanem magukat azon iparosokat, a kik nem fontolják meg cselekményeik horderejét s netán ilyeneket is megválasztanak kamarai tagokul.

Ha figyelemmel olvassuk a kamarai ülések jelentéseit, úgy nem tagadhatjuk meg tõlük teljes elismerésünket, még akkor sem, ha nézeteinkkel ellentétes határozatokat hoznak, mert azok alkotmányos alapon hozatnak. Csak az a baj, hogy nem gondoskodnak kamaráink kellõleg a felõl, hogy intézményük népszerűbbé tétessék, hogy tevékenységük minél tágabb körben köz tudomásra jusson és itt-ott nagyon is „hivatalos“ színezetû. Meg vagyunk gyõzõdve róla, hogy ha Ön is jobban és minden részleteiben ismerné ezen igen becses intézményt, nem táplálna felõle oly nézetet, mint a minõt kifejezésre juttatott.

A szegedi szappanosokhoz!

Hova tűnt azon szép idő, a midőn nemcsak hazánk minden vidékén, hanem a távolabb eső külföld kereskedői is nagybetűs fölirattal hirdették a szegedi iparos élelmességét, a *szegedi szappan* kitűnőségét.

Még 1855-ben, midőn ismereteim kibővítése céljából az egész országot, Ausztriát, Bajor-, Szász-, Porosz- és Olaszországot beutaztam, a német kereskedők kirakataiban büszke érzettel olvastam szeretett szülővárosom dicsőségének hirdetését e pár szóban: „*Echte Szegediner Seife*.“ Hazánk magyar vidékén pedig: „*valódi szegedi szappan*.“

Fájdalom, letűnt a szép idő, a nálunk még a közelmúltban oly virágzó iparág, mely oly nagy mértékben termeltetett, hogy az egész osztrák-magyar államot, sőt a külföld egy részét is elláttuk, évek óta következetesen hanyatlík. Ma-holnap alig lesz már városunkban számbavehető szappanfőző és csodálatos jelenség, a mint Szegeden, ezen hajdan virágzó iparág összezsugorodott, éppen oly mértékben erősödött és emelkedett az: a tőlünk távol fekvő Debreczenben, a hol ezen iparág még a 60-as évek elején bölcsőjében volt, de néhány év multával oly lendületet vett, hogy majdnem azt a hivatást szolgálja hazánkban, melyet még a közelmúltban a szegedi teljesített.

És honnan van a hanyatlás, mi okozta, hogy e jövedelmező üzletágat kibocsájtottuk kezünkől és a tért átadtuk egy más városnak, mely fölhasználva gyöngeségünket, nagy anyagi tőkével és hatalmas erkölcsi erővel kivette a műszert kezünkől, melylyel a szegedi mintára nagy mennyiségű szappant készít, mely az ország nagy részében piacra is talál?

A debreczeniektől azonban nem sajnálom e diadalt, csak vigyázzanak, hogy Ausztria szabad versenye folytán ők is a mi sorsunkra ne jussanak!

De hát kutassuk, mi is idézte elő e visszaesést? Az én megfigyelésem szerint, a visszafejlődés onnan származik, hogy a szabad verseny által megengedett hamisítványok, melyek Bécsből, Prágából, Gráczból, Lembergől özőnével árasztották el a magyar lakosságot: „*Szegedi*“ bélyeget viseltek és mivel a fogyasztóközönség a *Szeged* bélyeggel ellátott hamisítványokkal gyakran megcsalódván, elszokott a *valódi szegedi* készítménytől is.

Ezen hanyatlás közben érte Szegedet a 79-iki árvíz, mely a még néhány jobbmodu szappanos anyagi romlását vonta maga után, a mi meghozta a nálunk oly magas fokra emelkedett virágzó iparágak az utolsó dőfét.

Gyöngeségünket az élelmes osztrákok észrevették; a vegyészeti tudomány tagadhatlan vívmányaival lépésről-lépésre meghódították az

egész országot: az elain, kókusz, pálmaolaj, gyanta stbből készült olcsó szappannal.

A külföldi, de még a hazai kereskedők tábláiról is lekerült a „*valódi szegedi szappan*“ és helyébe „*Schicht*“ és „*Apollo*“ táblák diszlenek még a magyar kereskedők falain is.

De nem veszítettük el minden reményünket, hogy a régi jó hirt újra föl ne támaszthatnánk. Ha házainkat elpusztította is az árvíz, régi jó hírünket nem mosta el. Van egy mód, van egy eszköz, melylyel ezen iparágak — ha a régi dicsőséget nem is — de új lendületet adhatunk és ez a *kis erők egyesítése, a szövetkezés*.

Föl tehát szegedi szappanfőzők! Sorakozzatok, tömörüljétek és fejtsetek ki férfias akarat-erőt hanyatló iparotok fölvirágoztatása érdekében; törjétek szét azon békókat, melyeket a sors kegyetlen keze munkás tagjaitokra rakott! A minek kivételére egy ember kevés, többeknek gyermekjáték az.

Az egyesülésben rejlik az erő!

Alkossatok szövetkezetet, létesítsetek készítményeitek közül közös raktárt, igyekezzetek jó minőségű, tetszetős formájú áruval visszahódítani nemcsak a helybeli és közel vidéki piacot, hanem legyetek azon, hogy a *Schicht*- és *Apollo*-féle szappanokat a magyar üzletekből kiszorítsátok és ez által azokat a szegénytáblákat a falakról eltávolítsátok. Ezzel nemcsak magatokon segítetek, hanem hazafias munkát is végeztek.

Senki sem hivatottabb e hazában, mint ti, tiszta magyar ajku, magyar érzelmű iparosok: elkobozott kiváltságtokat visszavívni; ne törjétek meg tovább is, hogy a külföld kapzsisága uralkodjon fölöttetek és teljesen leszorítson a megélhetés színhelyéről; ne törjétek, hogy selejtes árukkal árasztják el a külföldiek a magyar fogyasztó-közönséget, a magyar kereskedőket, a kik még nem rég nagy betűkkel hirdették kirakataikban a „*Valódi szegedi szappan*“-t; akadályozzátok meg az idegen áru tovatérjedését, szálljatok bátran szembe a kezdet nehézségeivel, tömörüljétek, *egyesüljétek* s a mostoha viszonyok által előidézett tespedésből *lépjétek ki a cselekvés mezejére*.

„*A Mi Lapunk*“ önzetlenül ajánkozik támogatástokra, az iparpártoló-szövetségben, valamint a magyar ipart pártoló közönség hazafias érzelmében meglelitek védnökeiteket, a kereskedelmi és iparkamarában legjobb tanácsadótokat s ha szövetkezetté alakultok, maga a kormány is szívesen fog érdeklődni mozgalmatok iránt.

Az együvértartozandóság megerősítése céljából felkérjük az érdekelt szaktársakat, hogy az ügy megbeszélése és tanácskozás végett *február 15-én délelőtt 10 órakor* az ipartestület házában tartandó értekezletre lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

—y.

Helypénzügy.

A kisiparosságnak ugyszólva minden városban megvan az ő különleges helyzete. Mert a nagyobb városokban a helyi termelésre meg van a fogyasztó közönség is, akár megrendelések útján, akár raktárból szerezze be szükségletét. A kis községekben természetesen a fogyasztó közönség kevesebb, tehát itt már más piacról is kell az iparosnak gondolkodni, hogy megélhessen.

Nagyon sok függ ezen tekintetben a község vidékétől is, mert például a dunaföldvári iparosoknak majdnem a nagyobb része nem a helyi fogyasztásra, hanem a környékbeli vásárookra dolgozik és éppen ezek az iparosok azok, a kik a legtöbb munkással és legnagyobb forgalommal — de igen csekély haszon mellett — a legtöbb adót fizetik. Azon számos terhek és adók között, a mit csak a vásároló iparosok és kereskedők fizetnek, szinte semminek sem tetszik a helypénz, pedig nagyon örülne a vásároló iparos, ha tiszta jövedelme fejében megmaradna neki évenként az az összeg, a mit ezen a címen kifizet, a mi sok iparosnál 2—3 száz koronára is felmegy évenként.

S ha már fizetni kell is, csak ezen díjak méltányosan volnának megszabva; de majd minden községben más díjszabás van és a vásárló mindenhol egy-egy nagyhatalom. Olyan erővel áll a háta megett a községi hatóság, hogy vele szóba állni bajos dolog. Mert ha tudja is az az iparos, hogy mennyit kellene fizetnie, mégis kénytelen megfizetni, a mit kérnek tőle, mert ellenkező esetben megzalogolják. Arra pedig az iparosnak a vásárban nincs ideje, hogy panaszkodni szaladgáljon és áruját sem hagyhatja ott.

Hogy a helypénzbérlők a legnagyobb visszaéléseket követhetik el, annak első sorban az illető község az oka. Ugyanis minden vármegyének meg van a maga vásári rendtartása és helypénzdijszabályzata, a mely kötelező az egész vármegyére, de ez csak irva van, mert míg egy község 5 méteres sátor után 60 fillér, a másik 1 kor. 20 fillért, a harmadik meg már 6 koronát is fizettet ugyanazon sátor után és ugyanabban a vármegyében; ezt pedig fizettetik a keresk. miniszter által jóváhagyott díjszabás alapján!

Ezen állapotok megszüntetése, illetve orvoslása czéljából ipartestületünk előljárósága elhatározta, hogy a képviselőházhoz kerületünk képviselője útján kérvényt intéz, a melyben ezen ügynek országosan való rendezését fogjuk kérelmezni, hogy a községek utasítva legyenek arra, hogy a náluk megjelenő vásároló iparosokat, a miért nekik egy pocsolya- vagy árokparton helyet adnak, ne engedjék zsarolni; adják ki a helypénzbérlést mérsékelt árért és olyan feltétellel, hogy a mely vásárló zsarol, az bérlési jogától azonnal meg lesz fosztva.

Ezen mozgalmunkra bátrak vagyunk becses lapja útján **az összes hazai ipartestületek, valamint a kereskedelmi és iparkamarák figyelmét** is felhívni, mert csakis akkor érhetünk el eredményt, ha ezt tömegesen fogjuk kérelmezni.

Dunaföldvár, 1903. febr. 5-én.

Hazafias üdvözzettel

Bernáth Lajos, ipart. jegyző.

Válasz

a „Megszivlelésre“ czimű közleményre.

— írt: Kiss József, B.-Csaba. —

II.

(Folytatás)

Persze sokan lesznek közöttünk kisiparosok, a kik azt fogják kérdezni, hogy mi lesz azokkal a kisiparosokkal, kik nem lesznek képesek a szövetkezetbe lépni. Ez ugyan már a jövő titka, de azért megkísérlem erre is megfelelni.

Hát a világ kezdetétől fogva sem voltak egyformák az emberek, de nem is lehetnek azok. De ezen gyengébbeknek is előnyösebb lesz a szövetkezetek mellett a megélhetésük, mint most azok nélkül, s minthogy a szövetkezetek részvényeken alapszanak, a szegényebb kisiparosok is vehetnek egy részvényt, a jobb módúak többet, mert a részvények ára oly kis összegben állapítható meg, hogy bármily szegény iparos is hozzájuthasson; a kik aztán nem lehetnek tagjai a szövetkezeteknek, azok lehetnek továbbra is kisiparosok, vagy szövetkezeti munkások. Egy életképes szövetkezetet úgy képzelek, mint egy gyárat 1—3 száz munkással, a mely javítást vagy kisebb megrendelést nem vállal, ezen munkákat továbbra is az egyes kisiparosok készítenék, mint pl. Berlinben; ott is vannak kisiparosok és e mellett sok gyár, mely egy része szintén szövetkezeti alapon létesült s melyek rendszerint „Genossenschaft mit beschränkter Haftung“ azaz „korlátolt kezesség melletti szövetkezet“ czég alatt ismeretesek.

A szövetkezetnek főczélja legyen, hogy cikkeit nagyban állítsa elő, mentől szebben és olcsóbban, mert a nagybani előállításban van a gyárnak összes tudománya, haszna. Ne higye senki, hogy a német vagy francia oly okos, hogy csak ők, de mi nem tudnánk oly szép és olcsó cikkeket előállítani. A gyárak tele vannak gépekkel és minden gépnél egy-egy munkás áll, ki 40—50 évig is elbábrál mellette s nem dolgozik úgy mint mi kisiparosok. A gyárban a gép dolgozik, a munkás csak a gépbe teszi a munkát és kivieszi azt. Ebbe a munkájába úgy be van gyakorolva, hogy behunyt szemmel is elvégzi és azért a babra munkájával mégis jobb a keresete, mint itt nálunk a kisiparosoknak, habár a gyári munkásnak nincsen szüksége

annyi szakképzettségre, mint nálunk az önálló kisiparosnak és mégis igen tisztességesen megél.

Érdekes egy gyárat működésben látni; a nő- és férfi-munkásokat alig lehet megkülönböztetni, minden munkásnak van egy térdig érő kék inge, ezt ölti fel kötény helyett. Hogy minő jártassággal bír egy gyári munkás, aki folyton egy és ugyanazon munkát végez, fogalmat alkotunk a teljesített munka egyes darabjaira eső csekély munkabér után, mely mégis 12—14 tallért, a mi pénzünk szerint 18—21 frotot tesz ki, hetenkint. Keres-e ennyit hazánkban egy kisiparos?

Mi hiába sopánkodunk, úgy vagy amúgy, hanem a korrallal kell haladnunk; hiába teszünk szemrehányást, hogy a magyar iparpártoló szövetkezet tagjai vagyunk és mégis karlsbadi czipőben járunk; abban ám, mert ez szebb és tetszetősebb; a nyakkendőnk meg bécsi, a kalapunk müncheni, a munkásunk és azok a hunczut németek oly szamarak (?) hogy tőlünk veszik a nyers bőrt, kendert, gyapjút és mint kész árut ismét drágáért nekünk eladják.

Hát ha elgondolja az ember, hogy ez csakugyan mind igaz, a szegénytől pirulunk kell és majdnem igazat kell adnunk a poroszoknak, a kik nekem azt mondták, hogy: a magyarok csak veszekedni, háboruzni és a vadon országban a pusztán csikózni, a lovon ülni, nyargalázní, a karikás ostorral durrogatni tudnak.

Én hazánkat elég erősnek és műveltnek tartom arra, hogy gyáripari állammá fejlődhessek, mert ha e téren nem sietünk: megesszük magunkat. Oly hamar persze ez nem megy, s ha egyelőre nem is kivitelre dolgozunk, de legalább saját szükségleteinket előállító gyárak létesíttessenek.

Nem is hiszik sokan, hogy a külföldön az ipar dolgában, mennyire lenéznek, kinevetnek bennünket; kigunyolnak a brünni posztó-gyárosok, hogy oly gyávák, lusták, tehetetlenek vagyunk, hogy a finom juh-gyapjút eladjuk nékik és ők játszva megszövik és nekünk mint posztót ismét drágáért visszaadják. És mi jajgatunk, hogy nincs pénzünk, nincs munkánk, se kenyérünk! Na ez csakugyan szegény mindnyájunkra. Ugyan hol itt a hiba; csakugyan oly ügyetlenek vagyunk mi? és csakugyan olyan paraszt magyarok vagyunk mi? Nem! Ne higgyék önök, hogy a magyar oly éhellen; a hibát én abban lelem, hogy hazánkban sokféle nemzetiség van, mely mindig a magyarra agyarkodik. Mi ennek az elemnek rendben tartásával, megfékezésével voltunk eddig elfoglalva; hanem hál Istennek, mint látom, most már erősödik a magyar: nyelvben és hatalomban; most már nyugodtabbak az állapotok; most már itt az ideje, hogy kizárólag a magunk ügyeivel törődjünk.

Hogy Magyarország ipar-állam lesz nem-sokára, következtethetem a jelenlegi hazafias

kormány számos intézkedéséből és az országban fenálló iparpártoló szövetkezetek működéséből. E jelenségekből következtethetem, hogy hazánkban nem volt, de lesz ipara! Kell is hogy legyen, mert már a paraszt, az iparos, az úr ingatlanai tele vannak terhekké táblázva, hazánk lakóinak 90%-a adós. És mi ennek az oka? Ennek oka a mi ipari éhellenességünk, hogy az a puder, kalap, fejdisz, fésű, fogkefe, kabát, nadrág, czipő, ing stb. minden külföldi, elannyira, hogy midőn az egyszerű földmives ha egy lószerszámot vesz a szíjgyártótól, akkor csak alamizsnát nyújt annak, a dus hasznol a külföld kapja a bőr kikészítéséért, melyet nyersen tőlünk vett meg olesón. Így van ez minden téren, s így a mi pénzünket tudva kidobjuk, a mit soha vissza nem kapunk. Az a fő hibája ennek a szegény országnak, hogy nincs ipara és csak most, mikor már koldusok vagyunk, kezdjük ezt észre venni. Kormányunk is most kapkod fűhöz-lához, gyárakat létesít és támogat, csalogatja a külföldieket ide, hogy a magyar zsirját élőködjön.

(Folyt. köv.)

Fogékonyság.

A „Kereskedelmi Múzeum — Konzuli közlemények” című időhöz nem kötött szaktudósító, mely a kereskedelemügyi miniszteriumnak mintegy hivatalos közlönye — ennekelőtte kimutatásaiban és üzleti értesítőiben mindig csak a „**monarchiáról**” adott tudósításokat.

„A Mi Lapunk” több ízben felszólalt ez ellen, mert Magyarország nem tartozik semmiféle monarchiához és így hazánkban megsértését láttuk ezen kimutatásokban. Örvedetesen tapasztaljuk az utóbbi időben kiadott közleményekben, hogy figyelmeztetésünket a fentjelzett tudósító igen tisztelt szerkesztősége a lehetőség szerint megbecsülte és már nem tárgyalja a magyar érdekeket az osztrákokéval együttesen, hanem külön említi fel Ausztriát és külön Magyarországot s ha megessett is, hogy 1—2-szer még „Ausztria-Magyarországról” szól, azt megszokottságnak tekintjük s inkább elnézhető, mintha „monarchiát” mondana.

De a „Kereskedelmi Múzeum” leginkább megfelelne feladatának akkor, ha a Magyarországot érdeklő viszonyokat az ausztriaiától egész különállólólag, az utóbbit mint külföldet tekintene, mert nemzetgazdaságilag nincs és nem is létezhetnek kölcsönös azaz közös érdekeink, hisz az osztrákok ép úgy mint a többi államok mindig csak saját érdekeik mellett küzdenek és nem lehetnek tekintettel bármely szerződéses viszonyban élő szomszéd országra.

„A Mi Lapunk” hálásan veszi óhajainak részbeni kielégítését, de nem nyugodhatik meg abban, hogy az ausztriai és magyar érdekek statisztikai közösen kerüljenek a nyilvánosság

elé, mivel csakis úgy szerezhethünk magunknak alapos tájékozottságot verseny- és kivitelképességünkről, ha tudjuk, hogy *mennyi* és *mily* iparcikk értékesített vagy értékesíthető a külföld különböző világpiacain vagy forgalmában.

Arra kérjük tehát a „Kereskedelmi Múzeum“ nagyrabecsült igazgatóságát, hasson oda, hogy kimutatásaiban a magyar ipar, kereskedelem és külföldi kiviteli cikkekről az osztrák fejlettebb viszonyaitól *elkülönítetten* tegye közzé tudósításait, hogy ezáltal kereskedőink és iparosaink kivitelre alkalmas cikkekkel a külföldnek versenyzését számításba vehessék és kimutatásaiban ne állítsa Ausztriát Magyarország elé, hanem kezelje hazánk ügyeit ehhez méltóan, t. i. előbb Magyarországot és azután a külföldet, legyen az Francia- vagy Németország, Ausztria vagy bármely külföld.

Levél.

T. Szerkesztőség!

Beesés lapjának egyik nem érdekelt, de annál ügybuzgóbb olvasója megismertetett annak irányával és egyúttal az önök csodálatraméltó önzetlenségével, melylyel önök a kitűzött cél felé törekednek. Ezen törekvésük annál is inkább kivívja magának minden néppárát teljes elismerését, mert önzetlen fáradozásuk hazafias is, de miután — hogy f. é. jan. hó 24-iki számukban használt képletet használjam — a megmunkálható talaj igen kemény, a terület pedig igen nagy, szükséges, hogy az ekénket úgy használjuk, hogy sem az ne törjön, sem pedig a vontató erő túl ne erőltessék; más szóval: az összes eshetőségekkel és számbajövő tényezőkkel számolni kell.

Erre nézve szabadjon nekem, mint a kisipari életet némileg ismerő egyénnek, néhány megjegyzést tennem:

Önök ugyanis a mozgalom fősikerének tekintendik azt, ha kisiparosaink elérik azon célt, hogy szeretett hazánkban kizárólag hazai készítmények lesznek forgalomban, a mi különben minden igazi hazafi kívánsága, mert mindaddig, míg kis- és nagyiparunk pang, szegények leszünk. De eltekintve a nemzetgazdasági szempontoktól, nemzeti életünk is megkívánja, hogy legalább e téren önálló legyünk. Hogy ezen magasztos eszme megvalósuljon, önök arra törekednek, hogy a kisiparos készítménye szövetkezeti úton jusson a fogyasztó közönség kezébe.

Szerintem nem ez a helyes mód, mert ez csakis bizonyos vidékeken, egyes intelligensebb iparos által vehető igénybe, mert ha az a cél lebeg szemeink előtt, hogy a mozgalom ne csak helyi jellegű legyen, tekintetbe kell vennünk az országnak összes kisiparosait s akkor azon szomorú tapasztalatra kell jutnunk, hogy azok igen nagy része sem a szakterén, sem pedig az

eladás körüli gyakorlottságban a külföldi iparosokkal nem versenyezhet. Szerintem azon csekély forgalom, a mit a kisiparos a személyes eladás által elérhet, nem lehet elegendő arra, hogy az egész vonalon ki bírja szorítani a külföldi gyártmányt, a mi a mozgalomnak bevallott célja. Hogy szakkezelt kisiparosaink legyenek, önök czélul tüzték a kisiparosok nevelését és támogatását, hogy ők majdan a korszellemmel haladhassanak.

Uraim! ez sok fáradságba, áldozatba és időbe kerül s ezalatt a külföldi kisiparos sem nyugszik, ő is halad, így mi nem érhetjük utól.

A készítmények szövetkezeti úton való értékesítése sem vezethet a kitűzött célhoz, mert egyrészt az iparunk nem oly fejlett, hogy ár tekintetében feltétlenül versenyezhesen a külfölddel, másrészt ezen eljárással elérjük a mozgalomnak nem várt, de okvetlenül bekövetkezendő azon hátrányos eredményét, a melyre az önök figyelmenem terjedt ki, t. i. azt, hogy az országnak összes kereskedői ebben az ügyekben saját érdeküknek károsítását látják s ez olyan tényező, a melylyel számolnunk kell; mert ha a hazai kereskedelem — az eddig igaz, hogy külföldről hozott — számtalan cikkek elárúsításától elesik, akkor az egész mozgalomnak elkeseredett ellensége lesz s így világos, hogy akkor megkettőztetett erővel oda fognak hatni, hogy éppen külföldi áruval tönkre tegyék bölcsőben levő kisiparunkat. A hazafiasság szép dolog, de a megélhetés szükségesebb! Nem akarom a kereskedő társaimat hazafiatlansággal vádolni, de ritka azon önzetlen ember, ki biztos megélhetését valamely eszme ügyéért veszélyeztetné.

Bizva a kisiparosainknak nyújtandó támogatásban, remélhetjük, hogy idővel minden cikket a külföldi készítménnyel egyenlően lesznek képesek előállítani; de a fogyasztó közönséget semmi hazafias jelszó, sem az árunak eredete nem vezetheti, azt semmi néven nevezendő eszme érdekében nevelni nem lehet, annak fő elve: az olcsó ár és a könnyű hozzájutás. A mozgalomnak tehát, a fentiek szerint oda kell hatni, hogy a világforgalmat közvetítő kereskedőket ne ellenségekké, hanem barátokká nyerjük. (Nem volt, nincs és nem lesz soha czélunk a hazai ipartermékeket pártoló és közvetítő kereskedőkkel hadilábon állani. Szerk.)

Hogy mennyire alapos ezen gondolatom, bírálják meg nálamnál okosabbak. Csak annyit bátorkodom még megjegyezni: hány szövetkezetre volna szükség, hogy csak az egyetlen Bettelheim-czég által felkarolt magyar készítmények fogyasztását közvetítsék?

E czég mutatja legjobban az utat, melyen lépésenkint visszahódíthatjuk gyártmányaink számára a külföld által elárasztott hazai piacot. (De ne csak Bettelheimék tegyenek így, hanem a kereskedelem képviselői egyáltalában! Szerk.)

Ha nem resteljük a külföldet — nevezetesen Ausztriát — mindenben: ruházatban, divatban stb. utánozni, miért restelnék ipari életünket az ő mintájára berendezni?

Odaát ugyanis a kisiparos kizárólag a *szaklapokban* — melyek egyszersmind kereskedelmiek is — ismerteti készítményeit és azokat közvetlen — az ugynevezett első kéz kikerülésével — a viszontelárusító kereskedőnek küldi

Ausztria szövőfonó iparának még ma is van sok ezer szövője, kik semmiféle szövetkezettnek nem tagjai, sem pedig gyárban nem dolgoznak s mi, magyar kereskedők — az itteni viszonyoktól kényszerítve — sokkal gondosabb kivitelű árut olcsóbb árban veszünk ezektől, mint azt saját országunk ipara képes előállítani, a roppant nagy állami támogatás dacára.

Ne fáradozzunk tehát árucarnokok létesítésén; ne adjunk saját érdekünk ellen fegyvert, a megélhetését féltő kiskereskedőnek kezébe; ne kívánjunk másképp lenni, mint szomszédunk s ne ámítsuk magunkat avval, hogy önjerejéből a kisiparosság képes készítményének teret hódítani a kereskedők mellőzésével, sőt azok érdekei ellen, hanem igyekezzünk, hogy érvényre jusson a saját érdekünk egy más osztály-érdekeinek épségben tartása mellett; azért is tekintetes szerkesztőség, ne legyen becses lapja kizárólag iparos lap, hanem kereskedelmi lap általában, akkor szélesebb körben küzdhet a közjóért s nem fogja azt a látszatot kelteni, mintha az ország egy tekintélyes osztálya érdekeinek rovására szándékozik diadalra juttatni azon szép eszmét, melynek zászlajára írva van: „Pártoljuk a hazai ipart!“ hanem keressünk bajtársakat, kik készek a kisiparossal karöltve, vállelve küzdeni, hogy elérhessük azt, hogy a mondott jelszó ne hiába hangzott legyen.

Hogy ez teljesüljön adja a magyarok istene!

Ha az úgynek ezen soraimmal némi szolgálatot is tettem, szívből örülnék neki és kérem szíves véleményüket.

Csóka, 1903. január 27-én.

Kiváló tisztelettel *Steiner Károly,*

*

Figyelmet érdemlő és jóakaratról tanuskodó soraival külön cikkben kimerítőbben kívánunk foglalkozni s igen örülünk, hogy közleményével alkalmat nyújt nekünk arra, hogy a kereskedelmi körökben elterjedt némely téves feltevést eloszlassunk, tisztázhassunk. Szerk.

Felhívás.

Olvasóinkat felkérjük, hogy a mennyiben oly esetek jutnak tudomásukra, hogy közhivatalok kiírt szállításoknál a magyar ipart mellőzik, ezen eseteket *lehetőleg kimerítően* tudassák szerkesztőségünkkel.

Kereskedelmi és iparkamarák.

A *temesvári kereskedelmi és iparkamara* f. hó 3-án tartotta havi teljes ülését. Elnök *Vest Ede* lovag, előadó *Mágya János* kamarai titkár, jegyző-könyvvezető *Protovin Géza* segédtitkár.

Elnöklő a megjelentek szívélyes üdvözlésével az ülést d. u. 3 órakor megnyitotta.

A kereskedelemügyi miniszter tudatja a kamarával, hogy az Adria m. kir. hajózási társulat az 1902. VII t.-cz. 10. §-ában foglalt kötelezettségéhez képest a jövőben a magyar származásu bizonyos terjedelmet meg nem haladó küldemények után mindig miniszteri felszólítás nélkül is 50%-os díjkedvezményt enged.

A kamarának a zónatarifa tárgyában intézett felterjesztésére a kereskedelemügyi miniszter részletes leiratában válaszol, melynek lényeges tartalma a következő:

Az 1903. évi január 1-én életbe lépett módosítások az állam pénzügyi érdekeinek figyelembe vételére alapszanak; mindazonáltal a díjmelések csak bizonyos zónák és távolságok, főleg pedig az I. kocsiosztály tekintetében történtek, míg egyes viszonylatokban a menetdíj leszállított. Fontos és az utazó közönségre nézve felette kedvező az a módosítás, hogy az utazás az illető szabályok megtartásával akárhol 24 órára félbeszakítható.

A temesvári ipartestület beadványára a kamara sürgős felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a hentesárak tekintetében uralkodó rendkívüli drágaság és különösen a disznófelhajtás nagy hiánya miatt engedjék meg kivételesen a szerb disznóknak Orsova, Bázias és Belobreszka belépő állomásokról direkte Délmagyarországba való behozatala a törvényes övintézkedések szem előtt való tartása mellett. Ezzel kapcsolatban *Tedeschi János* alelnök indítványa folytán a városi közbiztonsági tervének megvalósítását a kamara Temesvár sz. kir. város tanácsának újból is figyelmébe ajánlja.

Az ennek nyomán bemutatott titkári jelentés szerint az utolsó teljes ülés óta 636 ügydarab érkezett be és 239 ügydarab intéztetett el. Kamarai illeték címén befolyt 5170.96 kor. A titkár jelentést tett továbbá a kamarák kiküldötteinek a könyvkövetelések illetékessége ügyében tartott értekezletéről, melyen elhatározatott, hogy a magyar kereskedelmi körök méltányos kívánsága kérvény alakjában a képviselőház elé fog annak idején terjesztetni.

Ugyanazon miniszternek a magyarországi kereskedelmi utazók részére kiadandó Ausztriába szóló igazolványok tárgyában kelt leirata, mely szerint az illetékes kereskedelmi és iparkamara azokat az egyes felek által rendelkezésére bocsátott adatok alapján is kiállíthatja, — mihez tartás végett a titkári hivatalnak adatik ki.

Vaskő község hetivásárjának időbeli áthe-

lyezése iránti kérelmét a kamara elutasítólág véleményezi.

A kereskedelemügyi miniszter közli, hogy a mennyiben a város segélyén kívül a kamara is évenként 2000 koronával hozzájárulni hajlandó egy ipari munkaközvetítő hivatal költségeihez, eme intézményt legközelebb Temesvárott is meghonosítja. A kamara rövid vita után megszvazza a kívánt összeget.

Egy, a Délm. Iparszövetség által alapított temesvári *tanuló internátus* segélyezésére vonatkozó miniszteri leiratnak megfelelően a kamara háromtagú bizottságot küld ki, mely a felől javaslatokat lesz hivatva előterjeszteni.

Az ülés örömmel vesz tudomást a kereskedelemügyi miniszter azon elhatározásáról, mely szerint évenként 100 érdemes iparosmunkást 100—100 koronányi jutalommal és díszoklevéllel fog kitüntetni. A kamara a kerületének szánt 7 díj odaítélése érdekében javaslattétel céljából fel fogja hívni a kerületbeli ipartestületeket.

A kolozsvári társkamara felterjesztését a hivatalosan megállapított helységnevek kötelező használata tárgyában és a budapesti világítási karbid fogyasztási szövetkezet beadványát iparnak védelmére vonatkozólag — a kamara illetékes helyen támogatni fogja.

Több kevésbé fontos és belső ügy elintézése után elnöklő az ülést fél 6 órakor berekesztette.

Ipartestületi ügyek.

A paksi ipartestület 1903. évi márczius 8-án délután 2 órakor a községház tanács-termében tartja X-ik évi *rendes közgyűlését*, melyre a t. ipartestületi tagok tisztelettel meghivatnak.

Tárgyai:

1. Jelentés az ipartestület 1902. évi működéséről
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. Az 1902. évi zárszámadás és vagyon-kimutatás előterjesztése s a felmentvény megadása.
4. Az ipartestület elnökének megválasztása.
5. Az ipartestület pénztárnokának megválasztása.
6. Az ipartestületi előlj. tagjainak megválasztása.
7. A közgyűlés napját 4 nappal megelőzőleg az előljárásnál benyújtott indítványok tárgyalása.

A békéltető bizottság s a betegs. pénztári kiküldöttek segédtagjainak megválasztása céljából a munkaadók felkéretnek, hogy segédjeiket a gyűlésen való megjelenésre felhívni sziveskedjenek.

A hódmezővásárhelyi ipartestület 1903. évi február hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor — kellő számú tagok meg nem jelenése esetén — az alapszabály 12-ik §-a értelmében február hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor *rendes évi közgyűlést* tart az iparegylet nagytermében, melyre az ipartestület tagjai tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Előljárósági jelentés a testület 1902. évi működéséről.
 2. Az előljáróság és felülvizsgáló-bizottság jelentése az 1902. évi testületi pénztári számadás megvizsgálásáról.
 3. Az 1903. évre szolgáló költségvetési tervezetnek 4. sz. előljárósági végzéssel jóváhagyás végetti bemutatása és jegyzőnek 50, pénztárnoknak 25, szolgának 20 kor. tisztelet- és jutalomdíj megszavazása iránt.
 4. A közgyűlés előtt 5 nappal beadott s 10 testületi tag aláírásával ellátott írásos indítványok tárgyalása.
 5. Az 1903. évi számadás felülvizsgálására 3 tagu bizottság választása.
 6. 1903. évre 3 számvizsgáló választása.
 7. Boldog emlékü Pitzer Sándor volt test. elnök életnagyságu arczképének bemutatása és az előljáróság által jegyzőkönyvbe foglalt emléke megörökítésének felolvasása.
 8. Tíz előljárósági tag választása a kilépett 10 tag helyett, kik újból választhatók.
- A kilépett előljárósági tagok a következők:* Pap Sándor tálas, Varsányi Balázs tálas, Rác Lajos ács, Hegedűs János kéményseprő, Ballabás Sándor bognár, Takács Károly borbély, Fülöp Károly köteles, Tóth Ernő bognár, Incze Vincze szijgyártó, Tóth Lajos kovács.

Hódmezővásárhely, 1903. január 25.

Kmetty Károly,
jegyző.

Tóth József,
elnök.

A „paksi ipartest. betegsegélyző pénztár“ *rendes évi közgyűlését* folyó évi márczius hó 8-án délután 2 órakor fogja a községház tanács-termében megtartani, melyre a t. közgyűlési kiküldöttek ezennel tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.
3. A múlt évi számadások és a mérleg előterjesztése.
4. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
5. Az igazgató-ág, felügyelő-bizottság, választott bíróság tagjai; közgyűlési kiküldöttek és az ellenőr megválasztása.

Paks, 1903. január 22.

Kelemen Viktor,
titkár.

Kalmár József,
elnök.

Engedélyek a kikészítési eljárásra.

Magyar czégek részére.

Egy ólom- és ónarugyárnak külföldi nyers-ólom vámentes behozatalára, az abból előállított ólomgyártmányok kivitelének feltétele mellett.

Egy löszergyárosnak külföldi nyersólom vámentes behozatalára, az abból készített lövegek kivitelének feltétele mellett.

Egy kiviteli cégnek külföldi nyers, formás és nem formás kovacsolható vas, továbbá vas- és nemtelen fémekből készült félgártmányok vámentes behozatalára, az azokból előállított nagyobb öntött tárgyak, gépek, készülékek és hasonlók kivitelének feltétele mellett.

A bukaresti szaktudósítónak 1902. évi december haváról szóló jelentése.

A plojesti piacról:

Plojest élénk forgalmi pont, a Predeálnál betorkoló vonalnak az első jelentékenyebb állomása. Földrajzi fekvésénél fogva tehát a *magyar gyárak részéről Crajova mellett a legjobban megközelíthető.*

Plojestin terjedelmes vidék népe eszközli bevásárlásait.

Árucikkeinkből azonban keveset találhatni.

Kétségtelen dolog, hogy a Prahova völgye, a melyen a predeál-plojesti vonal végig fut, Rumániának ipari szempontból igen fejlett területe. Nemesak a beltöldei ipari cikkek szorítják ki azonban árúinkat, hanem a külföldi, különösen a német verseny.

Plojest közel fekvő Bukaresthez, az itteni ügynökök által gondozható.

Zománczott vasedényekből rumán vagy francia gyártmányt tartanak raktáron.

Öntött vas tárgyaink, kályháink, tűzhelyeink szépen kelnek.

Csavarokat Franciaországból, lánczokat Ausztriából, drótot Németországból hozatnak, a drótszeg belföldi gyártmány.

A Sack gyár ekéivel szép üzletet csinálnak, *de tőlünk is jött eke.*

Kukoriczamorzsóink is jól ismertek. Bőrárakban Németország s hajtószijakban még Anglia dominál.

Üvegárak közül a finomabb üvegekészletek kelnek. A múlt év folyamán a táblaüveg megdrágulván, *ez is hozattatott hazánkból.*

Örvendetes kísérlet történt az utóbbi időben textil cikkekben. *Kartonjaink, satinjeink, zephirjeink lassankint ismertekké válnak.*

Plojestiben a banca generala romána raktárat létesített, a melynek eléggé jól gondozott helyiségeibe bármely cikk, gabona, bőr, papiros stb. beraktározható s *az árura kölcsön rehető fel.*

H I R E K.

— **Megkönnyítés.** Sok baja volt a szegény iparos segédnek, ha bármily okból kifolyólag nem volt birtokában a munkakönyvnek. A kereskedelemügyi miniszter rendeletileg utasította az iparhatóságokat, hogy mindenkinek, a ki erre való jogosultságát igazolni képes, és munkakönyvet óhajt, ilyen neki kiadni köteles. A rendeletnek szövegét legközelebb hozzuk.

— **Milliók egy idegen szabadalomra.** A pénzügyminiszterium a kaftoviczi „Ferrum” részvénytársaságtól megvette az ugynevezett vizgáz-izzasztó eljárás szabadalmát s e célra Zólyom-Brezón gyárat alapít. A nevezett cég 1.400.000 koronát kap a szabadalomért s ugyan-

annyit a gyár felállításáért. A gyár építéséhez két millió korona kell, melyet a kormány a beruházási összegből szándékozik fedezni.

— **Czipész-szakkiállítás.** Veszprémben megtartott czipészaktanfolyam hallgatói február 1-én és 2-án, az iparostanoncz-iskolában kiállítást rendeztek. A ritka és érdekes kiállítást igen sokan meglekintettek.

— **Az országos bőr- és faggyuértékesítés ügyével** több vidéki város szakiparosai élénken foglalkoznak és propagandát csinálnak az eszme megvalósításához. Ez irányban a nagy közös értekezletek e hó végén, vagy márczius hó elején fognak megkezdődni. Egyelőre 20 vidéki városra terjed ki a mozgalom. A kisebb városok és községek képviselői majd a megtartandó országos kongresszuson fognak a dologgal bővebben foglalkozni.

— **A debreczeni kereskedelmi és iparkamara** a kézizálogkölcson-üzletekben szedett bélyegilleték eltörlése érdekében mozgalmat indított s felhívta az ország kereskedelmi és iparkamaráit, hogy tömörüljenek mellé. Egyidejűleg a kereskedelmi miniszterhez ez ügyben fölterjesztést intézett, melynek lényege a következő: Mult évi november 13-diki közgyűlésen foglalkozván e kérdéssel, a kamara abban állapodott meg, hogy a leírt helyzet alapján felterjesztéssel kérelmezi méltóságod előtt: Kegyeskedjék a kérdést bölcs megfontolása tárgyává tenni és az 1869: XVI. t.-cz. oly megváltoztatását kezdeményezni, mely a kézizálogkölcson-üzletek ma értékben álló illetékkötelezettségét általában, vagy 20 koronán alul levő kölcsonösszegre nézve eltörléssel az állami zálogházak üzletét vidéki irodok létesítésével az ország minden részére kiterjeszti. Mert haszalan törekvés a nagy pénzügyi és ipari vállalkozóknak bélyeg- és illetékmentesség útján való támogatása, ha a nemzet legszegényebb rétegét képező szegény néposztály ugyanezen illetékeknek amazok helyett való lerovásában összeroskadni kénytelen.

— **Egy szégyenfolt.** A szegedi sütősegédek egylete valami Venczel Zsigmond névre hallgató és — persze akkor még azt nem tudták — egy öt évre a fővárosból kitiltott jó madarat választott jegyzőjének, a ki ugyan csak rászolgált, hogy a rendőrség nehéz kezeit megérezze. Oly aljas cselekedetet követett el ez a jött-ment, hogy nem is akarunk ügyével foglalkozni, de óva intjük iparos ifjuságunkat, hogy ne higgyen helmi jött-ment szájhősöknek oly könnyelműen, mint ez esetben történt, mert bizony nem válik az sem nekiök, sem az iparosságnak diszere.

— **Szigorubb ellenőrzés.** A m. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a menetjegyekkel történt számos visszaélés szükségessé tette, hogy a jegyeknek és egyéb igazolványoknak ellenőrzését a legbehatóbb módon eszközöltesse. A kapusokat, a jegyvizsgáló kalauzokat és

az ellenőroket szigoruan utasította, hogy az utazó-igazolványoknak és pedig ugy az egyszeri utazásra szóló, mint az időszakos, vagy állandó érvénnyel bíró (szabad-, bérlet- stb.) jegyeknek előmutatását, a várótermekbe, illetve a pályaudvarra való belépésnél és utközben a vonatokban mindenki-ől — kivétel nélkül — feltétlenül követeljék. Elrendelte továbbá, hogy mindenkor megköveteljék azt, hogy az utasok a pályaudvarok elhagyása előtt a további utazásra még érvényes utazó-igazolványukat felmutassák és a további utazásra már nem érvényes utazó-igazolványokat a jegyelszedőknek átadják.

— **A szerencsi cukorgyárban** a nyersgyártás üzemét mult hó 17-én beszüntették. A finomító még működni fog néhány napig.

— **A székelyudvarhelyi bőriparosok ipari szövetkezete** fizetéseképtelenné lett. Tartozik árukért 26.000, készpénzért 15.000 k.-val, aktívait pedig árukban 10.500, kintlevőségekben 22.000 k.-ra becsüli. A szövetkezet egységre törekszik és 35%-ot ajánl, állítva, hogy csőd esetén a hitelezők ennyit sem kapnak, mert a csődvagyont a kormány 8000 k. elsőbbségi követelése és 1000 k. kauczió majdnem teljesen kimerítik.

— **Egy jó ipar.** A háboru megszűntével a délafrikai aranybányák ismét művelés alá kerülnek. A délafrikai mérnökegyesület nemrég tartott ülésén ezen bányákra vonatkozó adatok és a bányák további fejlődése kerültek szóba. E szerint a *transzcáli* aranymezők felfedezésük óta 1899. októberig — a háboru kitöréséig — kerek 78 millió font sterling értékű aranyat termeltek, miből a „Rand“-ra magára 70 millió esik. Mily gyorsan emelkedett az aranytermelés, az alábbi számok mutatják. Termeltek uncia mennyiséget, egy uncia átlag értéke 10 korona.

1891-ben	729.213	1896-ban	2.279.584
1892-ben	1.210.903	1897-ben	3.034.174
1893-ban	1.478.473	1898-ban	4.555.009
1894-ben	2.024.159	1899-ben	4.101.441
1895-ben	2.277.635	(IX. 30-ig)	

— **A magyar ipar pangása és a vágóhidak építése.** Mindenféle panaszokat hallani a magyar ipar s különösen a magyar építő ipar pangásáról; a mellett, hogy a vágóhidak építése bár évek óta tervezgetnek az országban többet is, csak nem akar megindulni s a pályázatokat nem írják ki. Pedig a hatóságok sohasem juthatnának olyan olcsón és előnyösen vágóhidhoz, mint a jelenlegi iparpangási viszonyok között. Ha most árlejtést tűznének ki, nagyon sok volna a pályázó olyan árak mellett, amilyeneket máskor, a forgalmas években, nem lehetne semmiképp elérni. Itt van első sorban Szeged városa, a hol a tengeri kigyó évtizedek óta húzódik. Itt már ugyancsak igyekezni kellene a dologgal és a pályázatot legfőbb ideje volna, hogyha kiírnák. Vagy Temesvár, a hol már minden kész, a felettesek is döntöttek, jóváhagyták a

terveket s csak a pályázat kiírása késlekedik. Ugy halljuk, most megint üllnek rajta. Ott van Pozsony városa, a mely már réges-régen készül a vágóhid építésére, de még semmi aktiv eredmény sincs. Marosvásárhelyen is már annyira vannak, hogy a költségvetést jóváhagyták. Nagyvárad városa a napokban tartott értekezletén elhatározta, hogy a vágóhidat hűtővel és jéggyárral fogja kibővíttetni. Így határozott Arad is, a hol, ha valami közbe nem jó, ez évben még kiírják a pályázatot. Még számos kisebb város van, a hol a vágóhid kérdésével foglalkoznak, de sajnos, csak elvileg. Holott most mindenütt jól és olcsón lehetne építtetni, csak a városi urak munkáját kellene kissé megsűrgetni. Ha a vágóhidak építését megkezdik, az iparnak és munkásainak munkát juttatnak, másrészt pedig az építtető város is olyan jövedelmekhez jut, a melyektől most teljesen elesik.

— **Arisztokrata iparosok és kereskedők.** Teck herczeg, az angol király unokaöccse, börzeügynökséget nyitott Londonban és nemsokára rá, újabban Hohenlohe herczeg, a londoni német követség attachéja, leköszönt a rangjáról és beállt gyakornoknak a Landenburg and Thallmann new-yorki bankházba. E fölött a két eset fölött elmélkedik egy angol lap s örömmel konstatálja, hogy véget ért a régi gentry-góg s a főurak is belátták, hogy kisebb szegény becsületes munkával keresni meg a kenyeret, mint a házassági ügynök segítségével amerikai milliókkal aranyozni ujjá a megkopott nemesi koronát. Az angol arisztokráciáról tudjuk, hogy már régebben sem rettent vissza az ipartól és és kereskedelemtől. A praktikus angol még lordi méltóságában sem röstelli vállalatokkal, gyárakkal összekötni jóhangzásu nevét. A francia arisztokráciában azonban már újabb keletű ez a jelenség, de szintén gyakori. A francia arisztokraták is kezdenek tehát alább hagyni a gőgjükkel; s a munka után látnak a marquisek és vicomteok. Gyártelepek és kereskedelmi házak élén nem egy arisztokrata áll már ma. Marquis de Dion, báró Zuylen, gróf Montebello és még sok más főur különb üzletembereknek bizonyultak, mint polgártársaik. A legnagyobb francia motor-kocsigyárat Dion alapította, a kit méltán neveznek a francia automobil atyjának. De hogy mikor dicsekedhetünk majd mi azzal, hogy X. Y. arisztokrata is belépett az iparosok nemes táborába, az — ez idő szerint — egy megfejtetlen rejtély.

— **Acetylen-gáz.** A kereskedelemügyi miniszter körrendeletet bocsájtott ki valamennyi magyarországi törvényhatósághoz, az acetylen-gázt fejlesztő készülékek szerkezetének megvizsgálására, ugyszintén a szerelői és kezelői képesítő vizsga megtartására hivatott vizsgáló bizottság szabályzata tárgyában. Az acetylen-gáz előállítása és világítási vagy más czélokra való felhasználása tárgyában kibocsátott s megküldött

szabályrendelet 9. és 35. §-aiban említett szabályzat elkészülvén, abból megfelelő számú példány küldetett meg a törvényhatóságoknak, hogy a szabályzatból a területükön létező összes elsőfoku ipar- és rendőrhatalóságoknak juttassanak egy-egy példányt s egyidejűleg a szabályzat tartalmát hatóságuk területén a legszélesebb körben tegyék közhírré. Ugyanannyi példányt küldött a körrendeletből is, az említett hatóságokkal leendő közlés végett és egy szabályzatot adott ki, az acetylen-gázt fejlesztő készülékek, telepek és tartozékaik, mint a mosók, a tisztítók és a gázharangok megvizsgálására, ugyancsak az ezek, valamint a gázelosztó vezetékek felszerelésére, berendezésére és kezelésére képesítő vizsga megtartására szervezett bizottság részére.

— **A Szeged felsővárosi iparoskör** f. évi február hó 7-én saját helyiségében (Római-körút 31. sz., Martonosy-féle vendéglő) zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél** az e heti kimutatás szerint 5893 munkás keres foglalkozást, kik között majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 1 ércnyomó, 1 gépszijgyártó, 2 géplakatos ki Gálóczy-Szterényi gázfejlesztő generátor kezeléséhez ért; vidéken: 1 optikus villanszerelő, 1 kefekötő, 1 szücs, 1 kalapos, 1 női szabó, 5 csizmadia, 2 fehérnemű tisztító és vasaló, 8 eresztőcsap-esztergályos, 1 kelmefestő-üzletvezető, 2 kötélgyártó, 5 könyvkötő, 6 kádár, 10 bogár. Keresnek továbbá: vidékre vasalónőket, fehérnemű varrónőket és férfi-szabóságához kézi leányokat. Inasfiukat felvesznek: asztalos, aranyműves, bádogos, cipész, ércnyomó, fényképész, fényező, faesztergályos, kárpitos, lakatos, sütő, férfi- és női szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanuló leányokat pedig: könyvkötők, nyomdák, gyárak és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben VIII. k., József-körút 36. sz. a.

A szegedi iparosifjak közművelődési egylete február 15-én a Tisza-szálló összes termeiben zártkörű farsangi bálát rendez, a melyre jegyek előre válthatók az egylet helyiségében (Valéria-tér 5.) a rendezőségénél, valamint Schwartz és Buchhalter, Boros Antal és Nagy Béla urak üzleteiben.

— **A stearingyertya-ipar helyzete.** A közelmúlt napokban a stearingyertya-iparosok értekezletet tartottak, melyen egyértelműleg konstatálták, hogy a helyzet nagyon kedvezőtlen. Különösen arra utaltak, hogy a nyerstermények magas ára mellett a kész áru ára nem szállítható le. Határozatokat nem hoztak, hanem egy bizottságot küldtek ki, alkalmas javaslatlétel céljából.

— **A bács-kulai iparos-dalárda** e hó 1-én bohóczestélyt rendezett, mely fényesen sikerült.

— **300 gyermek kitüntetése.** Érdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekeket szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassák. Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharcosa Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növényt osztott ki továbbnevelésre gyermekek közt, most pedig diszes éremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolt virágokat mutatták be. Mint értesülünk e héten ismét 5000 cserép jácintot osztott ki közöttük Mauthner Ödön, kinek a kertészet terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttét köszönhetjük. Mauthner nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvainak kitűnő minősége révén is rászolgált az általános elismerésre és büszkén vallhatjuk, hogy Európa három elsőrangú és legnagyobb magkereskedőinek egyike Mauthner Ödön. — T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk legújabb megjelent igen gazdag tartalmu képes magárgyűjteményét, melyet ingyen küld az érdeklődőknek.

— **Jótekonyczélú műkedvelői előadás.** A veszprémi rk. legényegylet, melynek tagjait az iparosifjak javabéliei képviselik, február 2-án, pénztára javára műkedvelői színelőadást rendezett. Színre került: „Az uzsai gyöngy” 3 felvonásos népszínmű. — Az előadás sikerült volt.

— **Szobafestők vigassága.** A szegedi szobafestő-segédék olvasó- és társalgó-egylete sikerült táncmulatságot rendezett az ipartestületi vendéglőben. A derék iparosok vigassága a legvidámabb hangulatban zajlott le.

— **A Szeged-kerületi iparmuzeum** a szegedi kereskedelmi és iparkamara házában nyitva áll vidékiek részére naponta, helybeliek részére vasárnaponként.

— **A magyar kir. kereskedelmi muzeum** keleti mintatára V., Váci-körút 32. sz. d. e. 9—12 óráig, továbbá a hazai termékek állandó kiállítása, a kereskedelem történeti gyűjtemény, a háziipari kiállítás pedig a városligeti iparcarnokban d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. A ki Budapestre utazik, el ne mulassza ezen nevezetességeket megtekinteni.

— **Petroleum motorok.** Konstatinápolyban a folyton fejlődő kisiparnak, valamint a mezőgazdákknak kereslete kőolajmotorok iránt folyton növekszik; eddig Angolország és Németország szállította ezen motorokat. *Főkelleke a beviendő motoroknak az egyszerű és szilárd szerkezet.*

— **Bajorországi kosárfonó iskola.** Az oberfrankeni szövőiskola mintájára, Bajorországban kosárfonó iskola föllállítását tervezik. Az iskola vezetője egy államilag képesített rajztanító lesz, a ki mellé egy gyakorlatilag képzett kosárfonót osztanak be.

— **Szabó Károly első zentai vegy. ruhatisztítónak** lapunk mai számában közölt hirdetésére, mely ugy takarékosági, mint tisztasági szempontból igen fontos, felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

Rendeletek és elvi határozatok.

A pénztári tagok tagsági jogait az utolsó befizetéstől számítva hat hétig még abban az esetben is élvezik, ha a keresethiánynak munkabeszüntetés az oka. K. M. 1902. október 3-án 68564. sz. a hozott elvi határozat. Kerületi betegsegélyező pénztárnak, Győr. Folyó évi október hó 11-én hozzám érkezett 488. számú felterjesztésre értesitem a címet, hogy miután az 1891: XIV. t.-cikk 25. §-a nem tekint a keresethiány okára, illetve nem tesz különbséget a közt, vajjon a keresethiány onnan származik-e, mert az illető pénztári tag nem képes, vagy pedig nem akar keresni? (A mit egyébként megállapítani a legtöbb esetben lehetetlen volna is), a győri első vagon- s gépgyár és annak munkásai közt kötött bérharcz folytán kereset nélkül levő pénztári tagok az idézett szakaszban biztosított ama kedvezménytől, hogy tagsági jogait az utolsó befizetéstől számítva, még hat hétig élvezik, meg nem foszthatók.

Ugyanazon községben levő több állandó üzleti helyre nézve külön üzletvezető bejelentése nem szükséges. K. M. 1903. január 24-én 312. sz. a. hozott elvi határozata. Nagyvárad t. h. város tanácsának. T. A. nagyvárad lakos, borbély ellen Nagyváradon a nagykőrösi-utcában levő üzleti helyiségben képesített üzletvezetőnek nem alkalmazása miatt indított iparkihágási ügyben a város tanácsa részéről mult évi október hó 15-én 8867. sz. a. hozott s az elsőfoku iparhatósági ítélettel egybehangzó másodfoku ítéletet, mely vádlottat az 1884. XVII. t.-cz. 156. §-ába ütköző kihágás miatt 25 kor. pénzbüntetéssel, illetve megfelelő elzárással bünteti, a törvényes határidőben beadott felfolyamodás következtében felülvizsgálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett másodfoku iparhatósági ítéletet megváltoztatom és vádlottat a bühágás vádja és következményeinek terhe alól az alábbi indokokból felmentem. Az idézett törvény 45. §-a szerint minden iparos engedélyhez nem kötött iparnál ugyanazon községben több állandó üzleti helyet tarthat. minthogy e törvény az újabb üzleti helyre nézve csak annyit ír elő, hogy az az iparhatóságnak bejelentendő, de nem kötelezi az iparost arra, hogy az új üzleti helyben üzletvezetőt is alkalmazzon, T. A. törvényes alap hiányában büntethető nem volt.

Az iparhatóságok által munkabeszüntetések esetében alakítandó békéltető bizottságok tárgyában. A kereskedelemügyi miniszternek 1902. december hó 23-án 69,280. sz. a. valamennyi magyar országi másodfoku iparhatósághoz intézett rendelete: Az 1884: XVII. t.-cikk 163. §-a értelmében mihelyt a törvény 162. §-ában említett összebeszélések az iparhatóság értésére jutnak, megszüntetésükre békéltető bizottság alakítását rendeli el, illetőleg a testülethez tartozó ipar-

ágaknál a testület békéltető bizottságát eljárásra utasítja.

Értésemre jutott, hogy egyes iparhatóságok az összebeszélésekről csak akkor vesznek tudomást, ha azt a munkaadók vagy a munkások írásban vagy szóbelileg a hatóságnak bejelentik, vagyis a törvényt akként értelmezik, hogy munkásmozgalom esetén a hatóság csak akkor léphet közbe, ha arról hivatalosan értesítettik.

Ezzel szemben mihez tartás és az alsófoku iparhatóságokkal leendő közlés végett tudatom az iparhatósággal, hogy miután fontos nemzetgazdasági okok szólnak a mellett, mikép a munkabeszüntetések időben, munkában és termelési értékben keletkező károk a bérharczban álló felek közötti érdekkülönbségek méltányos kiegyeztetésével a lehető leggyorsabban megszüntetessenek, az idézett 163. §-ban előírt eljárás, az illetékes kerületi iparfelügyelő egyidejű értesítése mellett, folyamatba teendő, vagyis a békéltető bizottság alakítása elrendelendő, mihelyt az iparhatóság az összebeszélés nyomára jut, tehát akármilyen uton vagy módon szerez arról tudomást.

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

Ablakok légmentes elzárása télen. Erre a célra a következőket ajánlják: Durva rozslisztből, hamuból és forró vízből készítsünk kovászt s kinyitván az ablak szárnyát, azzal köröskörül kenjük be az ablakramákat. Most aztán becsukjuk az ablakot s az esetleg kipréselt fölösleges kovászt lekaparjuk egy nedves ronggyal. Ha másnap felnyitjuk az ablakot, elég ragacs marad arra, hogy az ismételt bezárás után be ne hatolhasson a hideg levegő. Tavasszal meleg vízzel könnyen el lehet távolítani a beszáradt kovászt.

A bor ólomcukorral való hamisításának felismerése. A borból egy bizonyos mennyiséget lehetőleg kis térfogatra bepárolgatunk, s az így nyert sűrű folyadékhoz a kettős chromsavas káli tömör oldatát adjuk. Ólomcukor jelenlétében sárgaszínű csapadék (chromsárga) keletkezik.

Butorok fényesítése. Eddig a fényezett butoroknak rendszeren hideg petróleummal való dörzsöléssel adták vissza elvesztett fényüket, holott sokkal célszerűbb, ha a petróleumot előbb megmelegítjük s fehér cerezint (földviaszt) oldunk fel benne. A keveréket, midőn kihült, azonnal lehet használni. A butort a keverékkel szokás szerint bekenjük s 24 óra múlva flanell ruhával jól megdörzsöljük. Állítólag olyan fényt kapnak, mintha akkor kerültek volna ki ujonnan az asztalos műhelyéből.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

A rimaszombati magy. kir. államépítészeti hivatalhoz a rimaszécs-ujvási közuton levő több rendbeli műtárgyak helyreállítására; előirányzat 4809 kor. 93 fill. Határidő: *f. évi február 23.*

A kassai magy. kir. javítóintézet igazgatóságához a szövőipari tanműhelyben szükséges felszerelési és berendezési tárgyak és anyagok szállításának biztosítására. Határidő: *folyó évi február 18.* A szállítandó tárgyak és anyagok a m. kir. Keresked. Muzemum Igazgatóságánál megtekinthetők.

*A nagy-kauzsaí kir. törvényszék elnöke*hez különféle butorok és berendezési tárgyak szállításának biztosítására; bánatpénz 150 korona. Határidő: *f. évi február 28.*

Kérdések és feleletek.

Kérdések.

12. sz. Hol lehetne bakancsokhoz való barna vikszos bőroket *első kézből* és magyar gyártmányban jutányosan beszerezni? Szíves választ „A Mi Lapunk“ szerkesztőségéhez kérünk.

Országos vásárok.

- Febr. 9. Bács-Almás, Hatvan, Honda, Köszvényes, Majsa, Nagy-Honda, Poroszló, Rékás.
 Febr. 10. Feled, Kaba, Kaposmérő, Kolozs, Krasznabéltek, Perbete, Szakácsi, Szeghalom.
 Febr. 11. Hátszeg, Szászrégen.
 Febr. 13. Dubnicz, Losoncz, Nagy-Lucska, Simánd, Városlőd.
 Febr. 14. Baja, Magyar-Csanád, Dunavecse, Gyana-falva, Homord-Szt.-Márton, Irsa, Kun-Szt.-Márton, Mokrin, Nagy-Palád, Német-Lövő, Popolcz, Pápócz, Soborsin, Szt.-Lőrincz, Veszprém, Vörösmart, Zalaegerszeg.
 Febr. 15. Mád, N-Szalonta, Szilágy-Cseh, Szklenó, Ujpest.
 Febr. 16. Bajna, Berczel, Bodokó-Váralja, Büstü, Galambok, Kerkaszentmiklós, Mike, Miskolcz, Nagyajta, Nagyborosnyó, Nagy-Tarna, Nógrád, Sajó-Gömör, Vas-Szécsén, Tisza-Szalók, Varannó.
 Febr. 17. Kibéd, Kovászna, Sárköz, Szeged, Tisza-Csalok.
 Febr. 18. Felső-Dobos, Olcznó.
 Febr. 19. Czege, Dunapataj, Enying, Jászapáti, Szent-Györgyvölgy, Székelyhid.
 Febr. 20. Alczina, Bodrog-Keresztur, Nagy-Dobrony, Vaál.
 Febr. 21. Pelsőcz, Székely-Keresztur.
 Febr. 22. Geletnek, Kis-Kend, Kóka, Lenti, Pecsényéd.

A szegedi országos télutó-vásár folyó hó 17-én, illetve vasárnap, azaz 15-én veszi kezdetét.

Vásár áthelyezések.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Zemplén vármegye területéhez tartozó **Tallya** községben a f. évi április hó 4-ére és június hó 27-ére eső orsz. vásárok ez évben kivételesen április hó 7-én, illetőleg június hó 25-én és hogy a Pozsony vármegye területéhez tartozó **Bazin** szab. kir. városban a f. évi október 7-ére eső vásár ez évben kivételesen f. évi október hó 8-án tartassék meg.

Szerkesztői üzenetek.

(Valamennyi olvasónknak szívélyes üdvözlötünk.)

T. olvasóinkhoz legyen szabad azon kéressel járulnunk, hogy szíveskedjenek lapunkat oly címek beküldésével támogatni, a kiktől értelmiségünkél fogva feltehető, hogy „A Mi Lapunk“ díszes táborához csatlakoznak, ha megismerik célunkat. Melynek teljesítéseért fogadják már ezuttal is köszönetünket.

Kereskedelmi és iparkamara Temesvár. Köszönjük.

Szabó István ipart jegyző, *Szilágy-Somlyó.* Bizalmas kérdésére csak a jövő héten adhatjuk meg az érdemleges választ. Ha véleményünkre súlyt fektetnek önök, várják be azt.

Ipartestület Dunaföldvár. Szíves jóindulatát köszönjük. A lapokat elküldjük a nyert címeknek és kérjük a tagok között célunkat megismertetni.

Biró Mihály, Hmvásárhely. Becses felvilágosítását köszönjük.

Tóth József ipart elnök, *Hmvásárhely.* Édes örömet állunk rendelkezésükre, hisz az a törekvésünk, hogy tőlünk telhetőleg előmozdítsuk iparostársainknak érdekeit. A mit teszünk, az köszönetet nem érdemel. Ha tőlünk függne akaratunk kivitele, úgy biztosítjuk, sok mindenféle másképp lenne.

Pánczel N., Kézdivásárhely. Legközelebbi napokban kimerítő tudósítást küldünk. Örvendünk, hogy sikerült önöknek alkalmi szövetkezetet létesíteni.

Sztodola József bőripari vándortanító, *Liptó-Szent-Miklós.* Köszönjük szíves figyelmét és legyen szabad becses szakközleményeit kérni.

Előfizetések elismerése:

Sztodola József bőripari vándortanító Liptó-Szent-Miklós, Jeszenszky Gyula Nagyvárad, Wenich Gyula helyben, Szántó István h., Fröhlich József Nagyvárad, Kiss János h., Ipartestület Petrovácz, Batka Imre Sentes, Polgári Casino-egyesület Zombor, Kohn Jakab h., Egyenlőségi kör Dunaföldvár, Biró János h., Mezey Dezső Nagyvárad, Csursics Illés h., Tóth József Hmvásárhely, Kondor János Kecskemét.

Ipartestületeinkhez!

Legjobb akaratunk mellett sem vagyunk képesek telelfoglaltságunk folytán a t. ipartestületeket külön levélben arra kérni, hogy a *legközelebb megtartandó közgyűléseiken* az általunk a múlt évi 13-ik számban foglalt, a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett felterjesztésünket letárgyalni és határozataikról minket értesíteni szíveskedjenek, a mit azonban jelen sorokkal pótolni óhajtunk s kérjük, hogy indítványunkat napirendre venni és azt letárgyalni szíveskedjenek.

Tisztelettel
 a szerkesztőség.

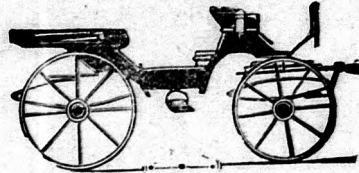
Kérjük olvasóinkat, kérdézködések vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN, Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Állandó nagy raktár

kész hintókból.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

BRAUN JÁNOS

első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete

Kárász-utca 7. → SZEGEDEN. ← Kárász-utca 7.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű

FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT

és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német bélhúrokat, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű hegedűk, gordonkák, gitárok, eziterák, nagybögők, tamburák, cimbalmok, sipolák (clarinetok), fuviolák, okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, mindenféle rézfúvók és zenélő automatákból.

Nagy választék orrosleptők, szemüvegek, táv- és látóövek, szesz-, hő- és légnyommérők-, vízmértékek- és rajzeszközökben.

Egyedüli készítője a megadott rugékony acélszemüvegeknek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközölteknak.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vörös József

első alföldi cipész- és csizmadia-szerszám készítő

Szegeden, Liget-utca 3.

Minden e szakmába vágó szerszámot és kaptafát készítek.

Javítások pontosan és gyorsan eszközölteknak.

ELSŐ MAGYAR

MALOM- ÉS SZERSZÁM-GÉPGYÁR

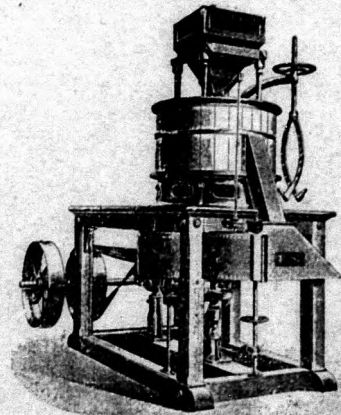
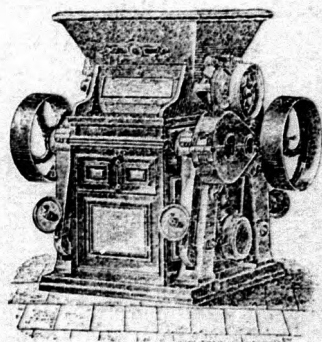
törv. bejegyzett czég

Toth Sándor Kaposvárrott

gyárt és szállít:

teljes malom- és gyárberendezéseket,
vas- és fém-géprészeket

minta és rajzok után.

Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Gyors és pontos kiszolgálás jótállással.

MUNKAKÖNYVEK legjobban kivitelben,
legolcsóbban kaphatók

Traub B. és Társa

könyvnyomdájában SZEGEDEN.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szegeden, Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műórák, főtárlalója
a remontoir ingóóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

KUNITZER JENŐ

ortopéd és különlegességi cipész-üzlete

SZEGEDEN, Kosuth Lajos-szögárt,

szemben a Csikós-féle söresarnokkal

Kitűnő munkámmal a legkényesebb igényeket is legjobban kielégítem. Erőkeny lábaknál felette nagy gondot fordítok.

Gyors, pontos, gondos és celső munkát ígérve, kérem becses rendeléseit.

Frankel Jakab

első alföldi paszomány-áru ipartelepe

Szegeden,

készít mindennemű női- és butor-paszomány-áru a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Tisztelt iparostársaimat kérem hazai készítményeimet támogatni, kiknek bármily becses megrendeléseit kiváló gondnal eszközölöm.

Tisztelettel

Frankel Jakab paszományos,

Szeged, Ipar-utca 1.

Kitüntetve a szegedi Iparpártoló-bizottság által elismerő oklevéllel.

Törlesztéses kölcsön.

Városi bér- és lakházakra, telkekre, mezőgazdasági birtokokra, sőt még csak építkezés alatt levő bérházakra is a létező

legolcsóbb

jelzálogi törlesztéses

pénzkölcsön

nyerhető az alábbi évi annuitások mellett: 10 éves kölcsönöknél 12-82%-ra, 20 éves kölcsönöknél 7-60%-ra, 30 éves kölcsönöknél 6-10%-ra, 40 éves kölcsönöknél 5-40%-ra, 50 éves kölcsönöknél 5%-ra, mely százalékban egy a kamat, valamint a törlesztéses hányad már befoglaltatik. Községi tartozások convertáltaknak a legolcsóbb kamattal mellett. A fél részéről a kölcsön bármikor visszafizethető.

Pongrácz Mihály és társa

bank- és váltóháza

SZEGEDEN.

A NAGYSZEBENI * * * * *

*** * * * * FÖLDHITELINTÉZET**

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

4 1/2 % és 5 % záloglevelekben engedélyez rendkívül előnyös föltételek mellett földbirtokokra és nagyobb vidéki városokban — megelőző helyszíni szemle után — bérházakra is. A tőke a kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik 30 1/2, 38, 40 1/2 vagy 50 év alatt. **A kölcsönök készpénzben fizetnek ki a záloglevelek teljes névértékében.** Kölcsönajánlatokat elfogad és minden fölvilágosítással készségesen szolgál

Halmi Mór,

„Bank- és Jelzálogkölcsön-üzlete”

Szeged, Tisza Lajos-körút 27.

Első vegyészeti ruhatisztító-intézet Zentán.

Tulajdonos: **Szabó Károly.**

Takarékosság és tisztaság kedvelői figyelmébe!

Használatban levő férfi-, női- és gyermekruhák, továbbá ernyők, keztük, háztartási cikkek, u. m.: függönyök, terítők, butorszövetek, himzések stb. gyakran használaton kívül helyzetnek csupán azért, mert megfoltosodtak, bepizkolódtak, pedig azok vegyi tisztítással, aránylag kevés költséggel ismét használhatóvá tehetők.

Csomagolás. Ha a küldemények dobozban küldetnek, úgy azok, ha a doboz megfelelő, ugyanazon dobozban küldetnek vissza, máskülönben a saját dobozkészítő műhelyemben készült dobozokban kellő vigyázattal csomagolottnak a küldemények. A csomagolásért saj. költségemet számítom föl.

Átvételi elismervény. A küldemények átvételénél a t. rendelők értesítettnek s kívánatra közlöm a beküldött darabok tisztítási díját, mielőtt azok munkába vétetnének.

Elkészítési határidő. Rendes körülmények között 6—8 nap. Igen sürgős kivételnél a díjak saját költségűbbetlem arányában némileg magasabbak.

== Korál Antal ==
H-M-VÁSÁRHELY, Buvár-utca 2-ik szám.
Első alföldi gőzreszelő-gyáros
 elvállal minden e szakmába vágó reszelő- és aczéláru készírlést legjutányosabban, gyors és pontos kivitelben.
ARJEGYZÉKET KIVÁNATRA DIJMENTESEN KÜLDÖK

Olvassuk! **Fontos!**

Nélkülözhetlen háztartási, ipari és gazdasági cikkek!
KIZÁROLAG HAZAI GYÁRTMÁNYU
 legszolidabb kivitelű kefeárúk a legolcsóbb árak mellett kaphatók:
Ifj. Vajda Sámuel
kefeárugyár nagybani raktárában
SZEGEDEN, Vár-utca 1. szám.
 Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen utánvét mellett eszközöltnék.

Eladás nagyban és kicsinyben. Eladás nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék // kívánatra // ingyen // és bérmentve.

ELSŐ SZEGEDI
HARISNYAKÖTŐGYÁR.

Babós Elek
 kötszövő-gyára Szegeden.
 Nagy raktár
 minden e szakmába vágó cikkekkel.
 Egyedüli beszerzési forrás
 saját készítésű egész vékony
 kötött harisnyakban.
 Elvállal fejeléseket, még a vékony
 szövötteket is, 25—50 krig.

Pály Testvérek Gyárt:
 vasöntöde és gépgyára **Borsajtókat.**
 Szegeden, Kálvária-utca. **Felvonó darut.**

ELVÁLLAL:
 Gépjavításokat, új gépek és gép-
 részek, vasöntvények készítését.
 Szijs- és fogaskerekek, tengők,
 csapágycs., gőzmalom, téglagyár-
 és kendergyár berendezéseket.

!!! Hatóságilag engedélyezett !!!
Első szegedi
FORGALMI IRODA
 Bástya-utca 17. (Poltzer-ház.)

Van szerencsém a n. érdemű közön-
 ségnek tudomására hozni, hogy fenti
 irodámban mindennemű nemesebb ele-
 meket, nagy összeköttetésemnél fogva,
 rövid idő alatt az egész országban elhe-
 lyeztek: pld. kereskedő segéd-ek, könyvelők,
 irnokok, magántanítónők, nevelőnők, bon-
 nek, kulcsárnők, gazdatisztek, ispánok, gya-
 kornokok minden szakmában stb.

Ház- és földeladás
 örökáron és haszonbérletbe.
!! PÉNZ !!
Jelzálog-kölcsönök
 házakra és földekre,
 4, 4½ és 5%-os kamatra,
 10, 20, 30, 40, 50, 60 évi lefizetésre.
 Végre házasságot is közvetítek
 és azt legnagyobb titoktartás mellett,
 legnagyobb lelkiismerettel bonyolítom le.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet

Főt. papságnak biboros herczegprimás Ö Eminenciájára, 67,698. sz. a.
 és Tolnai Festetich Tasziló gr. ur ö nagymélt. által ajánlva. Az oktatást ö
 nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur nagylel. ü áldozatkészsége folytán
 olaszországi műfestők és mómárványozóktól nyertem.
 Számos elismerő nyilatkozat.

!!! Pártoljuk a magyar iparművészetet !!!

Templomfestés stíl szerint. Gipsz-
 márvány (stucco). Oltárképek, oltár-
 építés és márványozások. Tervek,
 rajzok készítése, nagyítása. Torony-
 kereszt aranyozások állvány nélkül.
 Olajba festett oltárképek festése
 művészi kivitelben bámulatos
 olesón.

1 kép	240 cm.	m. 140 cm.	széles 80—120	frt/ig
1 "	180 "	" 120 "	" 50—80 "	"
1 "	88 "	" 55 "	" 25—58 "	"

Szegényebb községek 25% engedményben ré-
 szesülnek.

Legujabb találmányom **nedves falaknak szárazzá tétele**
 festés által, grundolás felesleges, hulladékok nem léteznek a
magyar új enyvénél,
 amely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kilo 25 kor.,** ugy,
 hogy meghigitva egy kiló enyv **csak 4 fillérbe** kerül. De a festő-
 nek azáltal is nagy előnyére van, mert oly kész enyvvet kap, amelyet
 bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át
 tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

BÁTORI (BLASKOVITS) MIHÁLY, műfestész,
 Szabadka, VII. ker., Erdő-utca 66. sz.

